

Nr 168.

Kungl. Maj:ts proposition till riksdagen angående anslag till det svenska sjukhuset i Korea; given Stockholms slott den 12 mars 1954.

Kungl. Maj:t vill härmed, under återopande av bilagda utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för denna dag, föreslå riksdagen att bifalla det förslag, om vars avlåtande till riksdagen föredragande departementschefen hemställt.

GUSTAF ADOLF.

Gunnar Hedlund.

Propositionens huvudsakliga innehåll.

Under fjärde huvudtiteln har fr. o. m. budgetåret 1950/51 medel anvisats till det svenska fältsjukhuset i Pusan i Korea. Sjukhuset avses under nästa budgetår skola drivas såsom civilt sjukhus i avvaktan på genomförandet av framlagt förslag om anordnande av ett skandinaviskt undervisnings-sjukhus i Korea. Medel till täckande av kostnaderna för sjukhusets drift föreslås härvid anvisade under elfte huvudtiteln. Det erforderliga anslaget beräknas till 3,5 miljoner kronor, varvid förutsättes att till anslaget skall överföras en beräknad reservation av 2,5 miljoner kronor å innevarande budgetårs anslag under fjärde huvudtiteln.

*Utdrag av protokollet över inrikesärenden, hållet inför Hans
Maj:t Konungen i statsrådet å Stockholms slott den
12 mars 1954.*

Närvarande:

Statsministern ERLANDER, ministern för utrikes ärendena UNDÉN, statsråden SKÖLD, ZETTERBERG, TORSTEN NILSSON, STRÄNG, ERICSSON, ANDERSSON, LINGMAN, NORUP, HEDLUND, PERSSON, HJALMAR NILSON, LINDELL, NOR-DENSTAM.

Efter gemensam beredning med cheferna för utrikes-, försvars- och finansdepartementen anmäler chefen för inrikesdepartementet, statsrådet Hedlund, fråga om tackande av de med det svenska sjukhuset i Korea förenade kostnaderna och anför därvid följande.

Genom beslut den 10 augusti 1950 medgav Kungl. Maj:t, att Svenska Röda Korset finge — under villkor att bestämmelserna i en Genève-konvention angående förbättrande av sårades och sjukas behandling vid stridskrafterna i fält iakttoges — på statsverkets bekostnad ställa till FN:s överkommandos förfogande i Korea ett fältsjukhus enligt en viss organisationsplan.

För tackande av kostnaderna för sjukhuset har riksdagen för budgetåren 1950/51—1953/54 såsom reservationsanslag anvisat resp. 10, 5, 8 och 11 eller tillhoppa 34 miljoner kronor. Anslagen har upptagits under fjärde huvudtiteln.

I propositionen nr 110/1953 lämnades en redogörelse för de ekonomiska förhållandena vid sjukhuset intill den 1 januari 1953. Enligt en i propositionen intagen sammanställning hade kostnaderna för sjukhuset under denna period uppgått till i runt tal 18,2 milj. kronor. Därefter har intill den 1 januari 1954 förbrukats ytterligare i runt tal 7,6 milj. kronor. De sammanlagda kostnaderna för sjukhusets verksamhet intill sistnämnda dag framgår av följande sammanställning:

Löner.....	5 825 000
Traktamenten	1 130 000
Materiel.....	6 137 000
Övriga driftkostnader (transporter, försäkringar, läkemedel, materielunderhåll m. m.)	12 688 000
Summa kronor	25 780 000

Vid anmälan av nyssnämnda proposition anförde chefen för försvarsdepartementet, att det icke vore möjligt att bedöma, hur länge fältsjukhuset komme att erfordras i sin dåvarande verksamhetsform. Därest stridshandlingarna i Korea skulle upphöra, kunde fråga uppkomma om sjuk-

husets utnyttjande under någon tid som civilt sjukhus i svensk regi, varvid kostnaderna skulle betraktas som ett bidrag till åtgärder för återhämtningen i Korea. Förslag föreläge om sjukvårdande verksamhet av denna art, bedriven av de skandinaviska länderna gemensamt. I detta sammanhang anmärkte departementschefen, att sjukhuset redan i viss utsträckning kunnat bereda sjukvård åt den koreanska civilbefolkningen. Departementschefen förutsatte, att, därest beslut fattades om en fortsättning efter vapenstilleståndet av sjukhusverksamheten i Korea, de anslagsmedel, som anvisats för fältsjukhuset, övergångsvis finge utnyttjas jämväl för den ändrade verksamheten till dess andra anslagsmedel kunde tagas i anspråk.

Med skrivelse den 19 januari 1954 har *överstyrelsen för Svenska Röda Korset* efter samråd med försvarets civilförvaltning inkommit med utredning rörande förutsättningarna för fältsjukhusets verksamhet efter utgången av innevarande budgetår. I utredningen, som även omfattar beräkning av medelsbehovet för en fortsatt drift av sjukhuset under budgetåret 1954/55, har i huvudsak anförts följande.

Genom svenska delegationen i den år 1951 konstituerade skandinaviska kommittén för utredning rörande gemensamt deltagande av Danmark, Norge och Sverige vid genomförande av ett av Förenta Nationerna utarbetat hjälp- och återuppbyggnadsprogram för Korea har tidigare undersökts förutsättningarna för en avveckling med utgången av innevarande budgetår av verksamheten vid fältsjukhuset för att härefter fortsätta den svenska insatsen för sjuk- och hälsovården i Korea i form av medverkan i ett planerat skandinaviskt undervisningssjukhus därstädes. Av en rapport, som denna kommitté tillställt vederbörande regeringar i november 1953, framgår emellertid, att möjlighet att påbörja den planerade insatsen icke kan väntas föreligga förrän tidigast i samband med budgetårsskiftet den 1 juli 1955. Sedan härigenom aktualiserats frågan om ett upprätthållande av driften vid fältsjukhuset ytterligare ett budgetår, har företagits en utredning, varvid syftet varit att söka beräkna kostnaderna för en fortsatt verksamhet vid fältsjukhuset, endast inriktad på hjälp åt den koreanska civilbefolkningen. Denna insats bör vara av sådan omfattning, att den får en reell betydelse för sjuk- och hälsovården inom det område, där fältsjukhuset är beläget, och vara av den art, att det nuvarande sjukhusets permanenta resurser i möjligaste mån utnyttjas.

Vid utredningen har antagits, att sjukhuset genom uppgörelse med Förenta Nationernas överkommando i fortsättningen skulle befrias från skyldigheten att vårda militära patienter, och att därför de speciella anordningar härför och den personal, som särskilt avsetts för denna del av sjukhusets verksamhet, kan utgå ur organisationen. Vad beträffar sjukhusets tekniska organisation, har målsättningen varit att i första hand utnyttja de två nuvarande permanenta sjukhusbyggnaderna med cirka

tvåhundra vårdplatser och erforderliga anordningar för poliklinisk behandling m. m. Det har även ansetts önskvärt att vid beräkningen av personalbehovet taga hänsyn till den betydelsefulla verksamhet, som nu utövas av sjukhusets personal till förmån för sjukhusen i de koreanska flyktinglägren, ävensom för flyktingbarnen i Pusan-området. Slutligen har förutsatts, att den till sjukhuset knutna tandkliniken bibehålles.

Enligt den av överstyrelsen från dessa utgångspunkter uppgjorda personalplanen för sjukhusets reducerade organisation skulle där sysselsättas chefsläkare, tolv andra läkare, tandläkare, apotekare, sjukgymnast, trettioen sjuksköterskor, två barnsköterskor samt teknisk och administrativ personal, tillhoppa åttioåtta personer mot för närvarande cirka etthundrafemtio.

Beträffande finansieringen åberopar överstyrelsen en från försvarets civilförvaltning erhållen underhandsuppgift, enligt vilken på nu löpande anslag om 11 milj. kronor under första hälften av innevarande budgetår en besparing uppstått på cirka 500 000 kronor som en följd av smärre ändringar i personalorganisationen, resp. anställningsförhållandena. Genom *dels* en fortsatt reduktion av personalen i enlighet med nyssnämnda riktlinjer, *dels* förutsedd premieåterbäring, resp. utbetalning av bonus från berörda försäkringsbolag kan en ytterligare besparing under första halvåret 1954 på cirka 2 milj. kronor genomföras. Då kostnaderna för den förut angivna nedskurna organisationen med utgångspunkt från nuvarande utbetalningar anslås till cirka 500 000 kronor per månad, eller för år räknat 6 milj. kronor, skulle under angivna förutsättningar enligt överstyrelsens beräkningar uppkomma ett medelsbehov för sjukhuset under budgetåret 1954/55 på 3,5 milj. kronor. Beräkningen av medelsbehovet framgår av följande sammanställning.

	Per månad kr.	Totalt kr.
Arvoden, semesterersättningar, utrustningsbidrag m. m.	111 700	1 340 400
Månadstraktamenten i dollar	18 750	225 000
Resekostnadsersättningar och traktamentskostnader	133 000	1 596 000
Försäkringspremier	49 000	588 000
Löner till vid sjukhuset anställd koreansk personal	23 000	276 000
Mathållning	50 000	600 000
Materiel- och underhållskostnader, tvätt	20 000	240 000
Transport av materiel och förnödenheter till Korea	23 000	276 000
Medicin	20 800	249 600
Drivmedel och bränsle	16 700	200 400
Övriga driftkostnader	40 000	480 000
	505 950	6 071 400

Departementschefen.

Den uppgörelse, som på sin tid träffades med Förenta Nationernas överkommando angående fältsjukhuset i Korea, innehåller icke närmare bestämmelser om hur länge verksamheten vid sjukhuset skulle bedrivas. Sedan under sommaren 1952 enighet i princip nåtts om riktlinjerna för ett vapen-

stilleståndsavtal, meddelade överkommandot som svar på en därom från svensk sida gjord förfrågan, att man räknade med att fältsjukhuset någon tid efter det formella ingåendet av ett vapenstillestånd skulle upphöra med verksamheten, varvid dock förutsattes, att då preliminärt föreliggande planer på ett skandinaviskt civilt sjukhus komme till utförande, så att detta kunde träda i fältsjukhusets ställe.

Vapenstillestånd i Korea har sedermera ingåtts den 27 juli 1953.

Såsom chefen för försvarsdepartementet framhållit i sin anmälan av propositionen nr 110/1953, har sedan någon tid utredning pågått rörande förutsättningarna för en sjukvårdande verksamhet i Korea, bedriven av de skandinaviska länderna gemensamt. Denna utredning, som huvudsakligen ägt rum inom den tidigare nämnda för ändamålet särskilt tillsatta skandinaviska kommittén, har närmast avsett upprättande och drift under några år framåt av ett undervisningssjukhus i huvudstaden Seoul. Frågan om den närmare utformningen av detta projekt torde framdeles få underställas riksdagen. Såsom framgår av överstyrelsens för Svenska Röda Korset tidigare anförda utredning, torde möjlighet icke föreligga att påbörja denna hjälpinsats förrän tidigast i samband med budgetårsskiftet den 1 juli 1955.

I detta sammanhang må vidare nämnas, att i samband med nyligen i ämnet förda diskussioner vederbörande amerikanska myndigheter på Förenta Nationernas överkommandos vägnar enträget hemställt, att det svenska fältsjukhuset måtte fortsätta sin verksamhet, till dess det planerade skandinaviska undervisningssjukhuset trätt i funktion. Därvid har från amerikansk sida understrukits fältsjukhusets stora betydelse, i anslutning var till framhållits, att möjligheter icke nu kunde förutses föreligga för ett övertagande av sjukhuset för fortsatt drift i amerikansk eller sydkoreansk regi.

Under dessa omständigheter och då det måste anses angeläget att den betydelsefulla insats från svensk sida, som skett genom fältsjukhuset i Korea, icke nu avbrytes, torde medel nu böra anvisas för sjukhusets drift intill utgången av budgetåret 1954/55. Då, såsom förutsatts av överstyrelsen för svenska Röda korset, sjukhuset snarast bör befrias från sina skyldigheter mot Förenta Nationernas militärmyndigheter och inrättas för vård av civila patienter, torde medelsanvisningen böra överföras från IV till XI huvudtiteln. Överstyrelsens förslag till sjukhusets organisation efter övergången till civilsjukhus har icke föranlett någon erinran från min sida. Ej heller har jag något att erinra mot de framlagda kostnadsberäkningarna, vilka slutar på ett belopp av omkring 6 milj. kronor. Jag vill dock framhålla, att beräkningarna måste anses såsom mycket osäkra. Å det för innevarande budgetår under IV huvudtiteln anvisade reservationsanslaget till fältsjukhuset beräknas uppkomma en behållning av cirka 2,5 milj. kronor. Behållningen torde få överföras till det anslag, som för nästa budgetår skall upptagas under inrikesdepartementets huvudtitel. Detta anslag bör i enlighet

med det anförda upptagas med (6—2,5) 3,5 milj. kronor samt bör erhålla reservationsanslags natur. Om mot förmodan anslaget icke skulle förslå, torde frågan om anvisande av ytterligare medel framdeles få underställas riksdagen. I avvaktan på dylikt förslag torde uppkommande merkostnader få bestridas från anslaget till oförutsedda utgifter och frågan om täckning av sålunda bestridda kostnader framdeles anmälas.

Jag får under åberopande av det anförda hemställa, att Kungl. Maj:t måtte föreslå riksdagen

att till *Svenska sjukhuset i Korea* för budgetåret 1954/55 under elfte huvudtiteln anvisa ett reservationsanslag av 3 500 000 kronor.

Med bifall till denna av statsrådets övriga ledamöter biträdda hemställan förordnar Hans Maj:t Konungen, att till riksdagen skall avlåtas proposition av den lydelse bilaga till detta protokoll utvisar.

Ur protokollet:
Roland Kindblom.